

ARBOGA KOMMUN

Verksamhetsberättelse 2019

Kommunstyrelsen

Antagen av kommunstyrelsen 2020-03-03 § 30

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Uppdraget	6
3 Årets verksamhet	7
4 Måluppfyllelse	16
4.1 Inspirerande livsmiljö	16
Arboga växer och utvecklas	16
Arboga är tryggt och säkert.....	19
Arboga är inkluderande och tillgängligt.....	20
Arboga är ekologiskt hållbart	21
4.2 Inspirerande livslångt lärande	24
Arboga inspirerar till livslångt lärande	24
4.3 Inspirerande arbete	25
Arboga har ett gott näringslivsklimat.....	25
I Arboga finns goda möjligheter till arbete	27
4.4 Inspirerande organisation	28
Arboga kommun ger ett gott bemötande och god service	28
Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare	30
Arboga kommun har god ekonomisk hushållning.....	32
5 Intern kontroll	34
6 Barnkonsekvensbeskrivning.....	35
7 Årets resultat och investeringar.....	36
8 Sammanfattade uppgifter om ekonomi	37
9 Framtiden.....	38

1 Sammanfattning

Årets arbete har präglats av de ekonomiska utmaningar som kommunen står inför. Att anpassa verksamheterna utifrån stramare ekonomiska ramar och ändå ge medborgarna en rimlig och god service kräver mod och engagemang från hela organisationen.

Värdegrunden PUMI har implementeras i de flesta av kommunens verksamheter. Riktlinje för ledarskap och kommungemensam chefsutveckling utifrån värdegrunden har antagits.

De tekniska verksamheterna har under året varit organiserade under kommunstyrelsen. En samhällsbyggnadsenhet har bildats med personal som handlägger planärenden, fastighetsaffärer samt kart- och GIS (geografiska informationssystem) frågor. Ny samhällsbyggnadschef har rekryterats.

Kommunfullmäktiges beslut att bilda två nya bolag inom det tekniska området, Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB har inneburit mycket arbete för att bland annat säkerställa ekonomiprocessen i respektive bolag.

Utvecklingsarbetet mot en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering har tidigare genomförts för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Nu pågår införandet för övriga nämnder med start i fritids- och kulturnämnden.

Under året har arbetet för att öka attraktiviteten som arbetsgivare fortsatt. Utifrån den nya chef- och ledarskapsstrategin har en utbildnings- och utvecklingsplan tagits fram. Vidare har en utbildningsinsats i utmanande samtal påbörjats och aktivt stöd till cheferna erbjuds kontinuerligt i rehabiliteringsprocessen. Ett resultat av detta är att sjukfrånvaron minskat.

En ny medarbetarenkät genomfördes under hösten och arbete med analys och handlingsplaner pågår och följs upp i Arbetsmiljökommittén under våren 2020.

Under året har kommunens kriskommunikativa förmåga stärks genom utbildningar och länsöverskridande samverkan.

Under händelsen om befarat förorenat vatten prövades kommunens kriskommunikativa förmåga. Kommunikationsaktiviteter såsom VMA, sms, webbinformation, pressmeddelande, Facebookinlägg och intern information var insatser som genomfördes för att nå allmänheten och medarbetare under samhällsstörningen.

Ombyggnation av receptionen i Rådhuset har färdigställts, medborgarna som varit på besök är väldigt positiva till förändringen, skalskydd och säkerhet har förbättrats.

Arboga kommun rankas som Sveriges fjärde bästa hållbara skolmatskommun 2019 i White guide junior. Juryn tittar på helheten kring hållbara måltider- allt från styrdokument, val av livsmedel, matsvinn, smak och näring till måltidsmiljö, pedagogiskt samarbete och genomförda utbildningar.

Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. I samband med projektet har Fågelsjövägen byggts om och anpassats med ny gång- och cykelväg. Under senhösten lanserades tomterna och flera intresseanmälningar gällande förvärv har kommit in.

Herrgårdsbron är i dåligt skick och renovering har börjat i egen regi med ramavtalade entreprenörer. Arbetet beräknas pågå mellan 2019–2022 och kommer att förläggas under perioden vår till senhöst.

Arbetet med att utveckla stadskärnan har fortsatt och en ny stadskärnegrupp är tillsatt med uppdrag att utveckla det fysiska rummet. Nytorget och Nygatan är först ut att förnyas och utvecklas.

Produktionen vid Arboga och Lungers vattenverk har fungerat bra med få störningar. Totalt har 1 427 601 kubikmeter dricksvatten producerats under 2019 vilket är 71 980 kubikmeter mer jämfört med samma period föregående år.

Inom fördjupad samverkan i Västra Mälardalen har Västra Mälardalskartan tagits fram och lanserats. Kartan visar ledig mark för verksamheter/industrier inom Arboga Köping och Kungsör.

Arboga kommun strävar efter att ha en nära kontakt med företagen, i arbetet ingår företagsbesök och morgonsoffor. Arboga har nått sin högsta position någonsin i Svenskt näringslivs undersökning av företagsklimatet.

Ekonomi

Avvikelsen jämfört med budget uppgick till 12,3 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse på 10,2 procent. Överskottet fördelas mellan teknisk verksamhet med 9,5 miljoner kronor och övrig verksamhet med 2,8 miljoner kronor. Avseende den tekniska verksamheten beror överskott i huvudsak på reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt av exploateringsvinster. Inom övrig verksamhet består överskottet främst av lägre kostnader för bostadsanpassningsbidrag och vakanta tjänster.

Investeringsutgifter uppgick 2019 till 80,4 miljoner kronor. Stora investeringsprojekt var renovering av Herrgårdsbron, markförvärv, exploateringsutgifter Södra Brattberget, Västermovägen och Marknaden samt Vatten och avloppsinvesteringar. Avvikelsen mot budget blev ett överskott på 46,6 miljoner kronor som i huvudsak beror på tidsförskjutning av projekt.

Framtid

För att möta framtida ekonomiska utmaningar har Arboga kommun tagit fram en långsiktig finansiell analys som kartlägger kommunens främsta utmaningar. Införandet av en resursfördelningsmodell är ytterligare ett hjälpmedel i ekonomiarbetet. Modellen ska stödja politiken att fördela resurser från år 2020 och framåt. I budgetarbetet inför 2020 användes den nya modellen.

Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Som ett stöd i arbetet har framtagande av nytt bostadsförsörjningsprogram påbörjats.

2 Uppdraget

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turismverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör kommunkansli, HR-enhet, näringsliv- och turism, ekonomienheten och kommunikations- och utvecklingsenheten.

Tekniska nämnden upphörde vid årsskiftet 2018/2019 och de tekniska verksamheterna tillhör kommunstyrelseförvaltningen under 2019. Till de tekniska verksamheterna hör kost, VA, drift samt projekt- och gata samt samhällsbyggnadsenheten som ansvarar planärenden, kartor och GIS.

3 Årets verksamhet

Ekonomienheten

Året på ekonomienheten har förutom det löpande arbetet i ekonomiprocessen fokuserats på tre aktiviteter.

Arbetet med implementeringen av det nya ekonomisystemet har pågått under hela året och det återstår ännu delar som inte fungerar som förväntat.

Kommunfullmäktige har under året beslutat att bilda två nya bolag inom det tekniska området, Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB. Denna bolagisering har inneburit mycket arbete för att bland annat säkerställa ekonomiprocessen i respektive bolag. Bolagen börjar sin verksamhet den 1 januari 2020, men eftersom beslutet fattades sent så återstår arbete under 2020 för att få hela ekonomiprocessen att fungera till en bra kvalitet.

Den tredje aktiviteten med särskilt fokus på under 2019 var att ta fram en resursfördelningsmodell för införande från och med 2020 års budget. Resursfördelningsmodellen avser fördelning från fullmäktige till nämnderna. I modellen identifieras vilka parametrar som ska vara vägledande i resursfördelningen. En sådan parameter är befolkningsutvecklingen, en annan är hur verksamheterna avviker till den så kallade standardkostnaden. Modellen förankrades i politiken och verksamheten och användes vid framtagandet av budgeten 2020. Modellen ska under våren 2020 utvärderas i syfte att identifiera eventuella justeringar.

Bytet av ekonomisystemet har inneburit ett utvecklat samarbete med Köping, Kungsör och Surahammars kommuner och kommer säkerligen kräva ännu mer samverkan i framtiden. Speciellt avseende personalen under året var att det var tre olika ekonomichefer där nuvarande började den 1 december.

Kommunkansliet

I kommunstyrelsens diarium har 593 ärenden registrerats. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess arbetsutskott har haft 21 sammanträden. Kommunstyrelsens arbetsutskott har vid sju tillfällen träffats för beredningar med fördjupningar och information. Totalt har 165 paragrafer behandlats i kommunfullmäktige och 208 paragrafer i kommunstyrelsen.

Samordning och utveckling av arbetssätt och administrativa rutiner med anledning av att tekniska nämnden upphört. Delar av verksamheterna ingår fortsatt i kommunstyrelseförvaltningen och delar övergår i bolagsform genom bildandet av Arboga Kommunalteknik AB och Arboga Vatten och Avlopp AB från och med den 1 januari 2020.

Ceremoni för de 125 nya svenska medborgarna genomfördes på nationaldagen och under delåret har 32 borgerliga vigsjar administrerats från

kommunkansliet.

På kommunfullmäktiges informationsdag i juni gjordes studiebesök på byggarbetsplatserna för den nya förskolan Skogsglántan och vård- och omsorgsboendet Åspegeln. Åter i rådhuset så informerades om aktuella investeringsprojekt som renoveringen av Herrgårdsbron, Södra Brattberget, Storgatan och Västermovägen.

Genomförande av val till Europaparlamentet den 26 maj med bland annat rekrytering och utbildning av de 70-talet röstmottagare som arbetade under valdagen. Ett folkiniciativ lämnades in som innebar att förberedelser för att anordna en kommunal folkomröstning om att det ska finnas en kommunal skola i Medåker och kommunens skolorganisation under våren 2020 har startats.

I april genomfördes en utbildning i Medborgarhuset för 50-talet ny- och omvalda politiker och tjänstemän med Axel Danielsson.

Kansliet samordnar kommunens arbete med den nya dataskyddslagen, GDPR, tillsammans med Köpings och Kungsörs kommuner och det gemensamma dataskyddsombudet. Arbetet med gemensamma dokument och rutiner pågår.

Utvecklingsarbetet mot en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering har tidigare genomförts för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Nu pågår införandet för övriga nämnder med start i fritids- och kulturnämnden. Utveckling av gemensamma rutiner och arbets sätt för nämndsekreterare, registratorer och handläggare pågår. Samarbete med Köping och Kungsör för att samordna utvecklingen av vårt gemensamma ärende- och dokumenthanteringssystem.

En ny delegationsordning för kommunstyrelsen med gemensam grund för samtliga nämnder har tagits fram.

En översyn av kommunstyrelsens dokumenthanteringsplan har genomförts. Arkivhandlingar från 1970 eller tidigare har successivt flyttats till mer ändamålsenliga lokaler i Arkivcentrum.

En befolkningsprognos för kommunen totalt och en delområdesprognos med fokus på barn- och utbildningsförvaltningens områden har tagits fram.

Den nya säkerhetsskyddslagen kräver att planer och rutiner tas fram för kommunens säkerhetsskyddsarbete.

HR-enheten

Under året har arbetet för att öka attraktiviteten som arbetsgivare fortsatt. Den chef- och ledarskapsstrategi som arbetades fram antogs i februari 2019. Utifrån den har en utbildnings- och utvecklingsplan tagits fram. Stöd och service inom

lag- och avtalstolkning, arbetsrätt, rekrytering och förhandlingar har getts till kommunens chefer och arbetsledare.

Det hälsofrämjande arbetet på kommunövergripande nivå har fortsatt genom bland annat stöd och ledning i grupputveckling och konflikthantering samt utbildning för *våra hälsoinspiratörer*. Vidare har en utbildningsinsats i utmanande samtal påbörjats för cheferna. Ett aktivt stöd till cheferna erbjuds kontinuerligt i rehabiliteringsprocessen. Ett resultat av detta är att sjukfrånvaron minskat.

Arbetsmiljöutbildning har genomförts för nya chefer och skyddsombud vid två tillfällen. En ny medarbetarenkät genomfördes under hösten och arbete med analys och handlingsplaner pågår och följs upp i Arbetsmiljökommittén under våren 2020.

Ett fortsatt arbete med att utveckla och digitalisera löneöversynsprocessen och medarbetarsamtalsprocessen har fortsatt och nya gemensamma lönekriterier har arbetats fram och implementerats under året. Vidare har en lönekartläggning genomförts. Löneöversyn 2019 har genomförts med alla avtalsområden.

Kommunikation- och utvecklingsenheten

Utveckling- och kvalitet

- Uppbyggnad av ny Internkontrollplan i Stratsys har genomförts under året.
- Utbildning i projektledningsmodell har genomförts tillsammans med Kungsör kommun och Västra Mälardalens Kommunalförbund.

Lokalförsörjning

Ett antal större nybyggnationer pågår:

- Ny förskola (Skogsglantan) på söder för 100 platser.
- Vård och omsorgsboende (Åspegeln) 80 platser
- LSS-boende för 6 platser

Förskoleverksamheten har startat upp i Engelbrektskolans lokaler och vissa myndighetsanpassningar har gjorts innan start. Verksamheten pågår till den nya förskolan på Marknaden blir klar.

Ombyggnation av receptionen i Rådhuset har färdigställts, medborgarna som varit på besök är väldigt positiva till förändringen, skalskydd och säkerhet har förbättrats. Bidrag har erhållits av MSB för skalskydd och säkerhet i projektet.

Kommunstyrelseförvaltningen har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram förslag till strategisk lokalförsörjningsplan för åren 2019-2024, planen

presenterar kommunens samlade behov av verksamhetslokaler i ett nuläge fram till och med år 2024. Något beslut om att anta planen har inte kunna gjorts eftersom det har pågått större organisations genomlysningar som påverkar vilka lokaler som kommer att lämnas och/eller användas i framtiden.

Kommunen behöver effektivisera i alla verksamheter och det påverkar också de mindre lokalanpassningar som beställts, men inte alltid beviljats. Ett antal mindre verksamhetsanpassningar har utförts som har varit relaterade till arbetsmiljö eller myndighetskrav.

Samtidigt pågår en omlokaliseringsutredning, som har målsättningen att centralisera förvaltningarnas administration samt att minska och samordna externa och interna ytor.

Kommunikation

Enheten har i samverkan med kommunens förvaltningar gett strategiskt och operativt kommunikationsstöd inom flera projekt såsom Herrgårdsbron, organisationsgenomlysningen av skolorganisationen, nya förskolan, vård- och omsorgsboendet samt i samband med utdelningen av utmärkelsen till idrottaren Alexander Gustafsson. Under året inleddes även ett kommunikationsarbete kring den kommunala folkomröstningen som ska genomföras 2020.

Enheten arbetar med att utveckla kommunens kriskommunikativa förmåga samt leder det operativa arbetet vid händelse av en samhällsstörning eller allvarlig händelse. Kommunikationsenheten samverkar med kommunikationsenheterna i Köping och Kungsör inom bland annat webbutveckling och enskilda projekt.

Utöver större projekt har kommunikationsinsatser genomförts kontinuerligt för att delge medborgarna samhällsnyttig information och skapa insyn i kommunens verksamheter. Kommunikationsinsatser har också genomförts för att lyfta enskilda händelser och mindre projekt.

Sociala medier

Under året har antalet följare av kommunens Facebooksida ökat med 14 procent. Facebook har varit en betydelsefull kommunikationskanal för att nå ut till kommuninvånarna, till exempel vid inträffade samhällsstörningar. Sociala medier har varit en kanal för att öka delaktighet och dialog med medborgarna, stärka kommunens service och arbetsgivarvarumärket samt vid marknadsföring. Enheten har varit ett stöd till verksamheterna i deras arbete med Instagram.

Intranätet

Arbetet med att ta fram ett nytt intranät för medarbetare och chefer har fortsatt.

Syftet med det nya intranätet är att skapa ett modernt kommunikationsverktyg som underlättar och effektiviserar medarbetarnas och chefernas dagliga arbete och bidrar till att stärka den interna kommunikativa förmågan.

Kriskommunikation

Under året har kommunens kriskommunikativa förmåga stärks genom utbildningar, övningar och länsöverskridande samverkan. Under händelsen om befarat förorenat vatten prövades kommunens kriskommunikativa förmåga. Kommunikationsaktiviteter såsom VMA, sms, webbinformation, pressmeddelande, Facebookinlägg och intern information var insatser som genomfördes för att nå allmänheten och medarbetare vid samhällsstörningen.

Fördjupad samverkan i Västra Mälardalen

Kommunikationsenheten fortsätter att samverka med kommunikationsenheterna i Köping och Kungsör inom bland annat webbutveckling och enskilda projekt. Det bidrar till att effektivisera arbetet i det kommungemensamma uppdrag samt kompetensutveckling.

Näringsliv och turism

Näringsliv

I Arboga skall det vara inspirerande och enkelt att driva företag.

- Sysselsättning, delaktiga i bland annat Yrkesrådet, YH-utbildningar och arbetsmarknadsutbildningar
- Ungt entreprenörskap, bland annat ung företagsamhet (UF) och framtidens företagare (FF)

Näringslivsenheten ska underlätta för företagen.

- Morgonsoffor
- Företagsbesök, näringslivschef tillsammans med kommunledning
- Inspirationsfrukostar
- Samverkan med polis och säkerhetsansvarig för kommunen
- Landsbygdsutveckling bland annat genom Leader Mälardalen

Näringslivsenheten ska marknadsföra kommunen som en bra plats att driva företag på.

- Etableringar

Näringslivsenheten ska bidra till att skapa ett gott företagsklimat.

- Företagsklimat
- NKI
- Handelsindex

I uppdraget ingår även att arbeta i samarbete med Köping och Kungsör enligt den gemensamma näringslivsstrategin med utgångspunkt i attraktivitet och kompetens.

Turism

Arboga ska vara en inspirerande plats och idyllisk miljö med tydlig kulturell och historisk profil, som erbjuder ett stort utbud av upplevelser.

- Arbogamysteriet
- Storyspot
- Medeltidsdagarna
- Gammeldags julmarknad
- Cykel och vandringsleder

Turismenheten ska förmedla bra information om turistutbudet

- Evenemangskalender
- Naturkartan
- Arboga kommuns hemsida
- Infopoints

Turismenheten ska främja samarbete mellan och underlätta för besöksnäringföretag och arrangörer av evenemang.

- Hjälmaresamarbetet
- Fikavandring

Uppdraget består också av ett gott värdskap och att fortsätta öka antalet besökare i till Arboga och främst stadskärnan.

Marknadsföring

Marknadsföringen ska skapa en enhetlig och positiv bild av Arboga samt att få människor att besöka staden. Marknadsföringen ska lyfta staden Arboga under platsvarumärket "Arboga – plats för inspiration".

- Facebook
- Ambassadörer

Marknadsföraren ska upprätthålla och se till att kommunens grafiska profil noga efterföljs. Marknadsföraren är även en resurs gentemot kommunens övriga förvaltningar

- Campusmässan

Kostenheten

Kostenheten ansvarar för att tillaga, distribuera och servera måltider samt tillhandahålla livsmedel enligt beställningar till kommunens verksamheter.

Kostenheten arbetar utifrån livsmedelslagens och arbetsmiljölagens föreskrifter samt nationella och lokala styrdokument enligt beslut av social och barn- och utbildnings nämnd samt kommunstyrelse.

I kostenhetens verksamhet finns tio tillagningskök och sex mottagningskök med utskick till 26 serveringskök. Totalt har 608 354 portioner tillagats under året. Kostenheten fortsätter att arbeta med att skapa hållbara måltider i kommunens verksamheter genom att bland annat ställa krav i livsmedelsupphandlingen, minska matsvinnet, öka andelen svenska och ekologiska produkter samt öka andelen vegetariska måltider.

Arboga kommun rankas som Sveriges fjärde bästa hållbara skolmatskommun 2019 i White guide junior. Juryn bakom tävlingen tittar på helheten kring hållbara måltider- allt från styrdokument, val av livsmedel, matsvinn, smak och näring till måltidsmiljö, pedagogiskt samarbete och genomförda utbildningar.

Samhällsbyggnadsenheten

Tekniska nämnden har upphört och underliggande tekniska förvaltningen har övergått till kommunstyrelseförvaltningen. Samhällsbyggnadsenheten har i samband med detta bildats med personal som handlägger planärenden, fastighetsaffärer samt kart- och GIS (geografiska informationssystem) frågor. Ny samhällsbyggnadschef har rekryterats.

Under året har tre planer vunnit laga kraft.

Ändring av detaljplan för Marieborgs industriområde har vunnit laga kraft och innebär att större byggnadshöjd tillåts inom området.

Detaljplanen för kvarteret Cypressen vilken syftar till att förtäta områdena vid kvarteret Flädern med bostäder samt att justera byggrätten för kringliggande kvarter har vunnit laga kraft. Planområdet ligger norr om Arbogas stadskärna och söder om Fellingsbrovägen.

Ändring av detaljplan för Brevbäraren 1 har även den vunnit laga kraft. Planområdet ligger centralt i Arboga och omfattar bland annat stationshuset. Syftet med planändringen är att ändra användningsområdet för stationshuset från handelsändamål till centrumändamål för att få en mer flexibel användning.

Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. Under senhösten lanserades tomterna och flera intresseanmälningar gällande förvärv har kommit in.

Inom fördjupad samverkan i Västra Mälardalen har Västra Mälardalskartan tagits fram och lanserats. Kartan visar ledig mark för verksamheter/industrier inom Arboga Köping och Kungsör.

En karta som visar information om badplatser har publicerats på hemsidan liksom en karta som visar störningar och hinder i trafiken

Digitalisering av kommunens detaljplaner har påbörjats.

Kommunen har förvärvat två fastigheter för markstrategiska behov.

Framtagande av nytt bostadsförsörjningsprogram har påbörjats.

Arbete med framtagande av renhållningsordning och avfallstaxa i Vafab Miljös regi har fortsatt under året och resulterat i att avfallstaxa 2020 och renhållningsföreskrifter antagits av kommunfullmäktige under hösten.

Projekt, gata och driftavdelningen

Avdelningen har under året fortsatt arbetat med de projekt som pågått eller som planeras påbörjas.

Under året har exploateringen av Södra Brattberget fortsatt. Projektet syftar till att exploatera området sydost om Fågelsjövägen med vatten och avlopp samt övrig infrastruktur för att möjliggöra för 27 nya fastigheter. Området har under hösten färdigställts för försäljning av fastigheterna. I samband med projektet har Fågelsjövägen byggts om och anpassats med ny gång- och cykelväg.

Projektet Sätra nordväst har påbörjats under året. Planering, utredning, dagvattenutredning och geoteknisk undersökning har utförts.

I området kring Åbrinken och Krakaborg har utredningsarbetet fortsatt. Dessa utredningar och förprojekteringar syftar till att ta fram underlag för fortsatt projektering av Åbrinken.

Vid Västermovägen har en ny rondell med tillhörande ny infart till Sörgården byggts. I projektet har också gång- och cykeltunneln fått nytt tätskikt och skadorna i betongkonstruktionen har åtgärdats. Till den nya förskolan på Marknaden pågår arbetet med infrastruktur som bland annat innefattar tillfartsvägar, parkeringar och ledningsbyggnation.

Renoveringen av Herrgårdsbron har pågått under året och den första etappen har avslutats. Arbetet innebär bland annat att kommunen tryggar regleringen av vattennivåerna uppströms och att bron blir säkrare trafikmässigt.

På driftsidan har arbetena fortgått enligt planerat årshjul.

VA- avdelningen

Arboga vattenverk försörjer Arboga tätort med vatten från Hjälmarén. Lungers vattenverk försörjer Lunger samt Götlunda samhälle med grundvatten från Lungersåsen. Arbogas primära råvattentäkt är sjön Hjälmarén och Arboga kommun har som dricksvattenproducent ansvar för att vattnet inte innehåller skadliga ämnen.

Produktionen vid Arboga och Lungers vattenverk har fungerat bra med få störningar. Totalt har 1 427 601 kubikmeter dricksvatten producerats under 2019 vilket är 71 980 kubikmeter mer jämfört med samma period föregående år. Under perioden har sju stycken läckor upptäckts och åtgärdats, vilket är tio stycken färre än föregående år.

För att vara säker på att leverera ett vatten fritt från mikrobiologisk förorening krävs att man har tillräckligt antal barriärer, god kännedom om råvattnet samt att man genomfört mikrobiologisk riskanalys eller värdering. Vid Arboga vattenverk används MBA (Mikrobiologisk Barriär Analys) som är en modell för att säkerställa att vattenverket har de mikrobiologiska säkerhetsbarriärer som krävs med hänsyn till råvattenkvaliteten.

Arbetet med Hjälmarens vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter pågår med målsättning att ha ett färdigt förslag för beslut 2020.

En ny lagstiftning som bygger på NIS-direktivet (Nätverk- och informationssäkerhet) trädde i kraft 1 augusti 2018. Den svenska lagen heter "Lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster" där produktion och distribution av dricksvatten är sådan tjänst. Lagen kommer att gälla för dricksvattenproducenter som producerar dricksvatten till fler än 20 000 personer. Därför kommer Arboga inte omfattas av lagen, men kommunen bör ändå arbeta för att säkra upp informationssäkerheten. En annan lag som kommer påverka VA verksamheten är den nya säkerhetsskyddslagen som träder i kraft 1 april 2019. Arbetet med säkerhetshöjande åtgärder pågår kontinuerligt.

4 Måluppfyllelse

- målet har uppfyllts år 2019
- målet har delvis uppfyllts år 2019
- målet har inte uppfyllts år 2019

4.1 Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål:
Arboga växer och utvecklas

Nämndens mål:
Arboga har en attraktiv stadskärna

Kommentar

Arboga har ett stort utbud för boende och besökare och årligen sker ett ovanligt stort antal evenemang för en småstad. De flesta evenemang arrangeras av föreningar där kommunen bidrar med samordning och marknadsföring. Under året har ett antal nya aktiviteter för besökare tillkommit.

För att skapa varierande boendemiljöer krävs bra planberedskap och tillgång till mark. En väl utbyggd infrastruktur är också en förutsättning för en hållbar tillväxt i kommunen. Infrastruktur kräver stora investeringar och behoven är stora. Därför måste insatser prioriteras efter den samhällsnytta de bedöms tillföra.

Viktiga händelser

- Inom Leaderområde Mälardalen har ett flertal mindre projekt har genomförts. Ett större projekt har fått medel för att utveckla området vid Lungers Hamn. Arboga ingår också i ett länsprojekt där fokus är service på landsbygden, projektägare är Coompanion.
- Detaljplanen med tilläggsförändring för Marieborgs industriområde har vunnit laga kraft.

Kommunstyrelsens mål för år 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Förändrade köpmönster med konkurrens från köpcentra och e-handel är en stor utmaning för Arbogas stadskärna. Affärsutveckling och utformning av stadskärnan är viktigt för att Arboga ska fortsätta växa och utvecklas. Behovet av bostäder i det lägre kostnadsskiktet är stort i större delen av landet och med

tyngdpunkt på de större städerna. Arboga har ett bra läge när det gäller pendlingsmöjligheterna till flera större orter och kan vara ett bra exploateringsalternativ för bygg- och fastighetsbolag och för enskilda privatpersoner som vill bygga sin egen villa till rimligt pris. För Arboga kommun är det viktigt att kunna möta upp med detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Försäljningsindex	78	80	83	81

Försäljningsindex

Försäljningen av dagligvaror och sällanköpsvaror, försäljningsindex i Handelsutredningsinstitut, årligen.

Försäljningsindex Arboga 2019:

- Dagligvaror index 100
- Sällanköpsvaror index 63
- Totalt försäljningsindex 83, vilket är en ökning jmf. året innan som var 80.

Nämndens mål:

Arboga har en väl utbyggd och fungerande infrastruktur

Kommentar

För att skapa varierande boendemiljöer krävs bra planberedskap och tillgång till mark. En väl utbyggd infrastruktur är också en förutsättning för en hållbar tillväxt i kommunen. Utbyggnad och underhåll av kommunens infrastruktur genomförs kontinuerligt. Infrastruktur kräver stora investeringar och därför måste insatser prioriteras efter den samhällsnytta de bedöms tillföra.

Viktiga händelser

- Under året har exploateringen av Södra Brattberget fortsatt. Projektet syftar till att exploatera området sydost om Fågelsjövägen med Vatten och avlopp samt övrig infrastruktur för att möjliggöra för 27 nya fastigheter. I samband med projektet har Fågelsjövägen byggts om och anpassats med ny gång- och cykelväg.
- Ombyggnad av Västermovägen pågår. Samtidigt byggs infart till Sörgården samt infart och parkering till den nya förskolan på Marknaden.
- Beläggningsunderhållet har planerats och utförts enligt gatu- och

vägplaneringsprogrammet

- VA- planen är antagen av kommunfullmäktige.
- Utredning gällande felkopplade dagvattensserviser är ett långsiktigt arbete som kommer att pågå under flera år.
- För att säkerställa kvalitén på utgående dricksvatten påbörjades ett arbete med att renovera tätskiktet på reservoaren i slutet på året, arbetet kommer fortsätta under kvartal 1 2020.

Kommunstyrelsens mål för år 2019 är delvis uppfyllt.

Framtid

Planering för driftutförande av den befintliga infrastrukturen pågår kontinuerligt.

Den långsiktiga planeringen utförs bland annat genom att inarbeta nödvändiga åtgärder i den strategiska- och ekonomiska flerårsplaneringen.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Förnysetakt dricksvattenledningsnätet	0,8 %	0,5 %	0,9 %	0,7 %
 Gatuunderhåll	31 558	26 100	28 600	30 000

Förnysetakt dricksvattenledningsnätet

Egen mätning årligen av förnysetakten på dricksvattenledningsnätet.

Gatuunderhåll

Egen mätning årligen av antal kvadratmeter yta gatuunderhåll.

Nämndens mål:

I Arboga finns områden för varierande bondemiljöer

Kommentar

För att skapa varierande boendemiljöer krävs bra planberedskap. Under 2019 har detaljplanen för Cypressen vunnit laga kraft och förberedelse inför erbjudande till tomtkönen har påbörjats. Befintliga byggnader ska rivas och fastighetsbildning ska ske.

Viktiga händelser

- Alphyddan 2 har sålts för byggnation av parhus med upplåtelse i

bostadsrättsform.

- Detaljplanen för Södra Brattberget har resulterat i 27 styckebyggartomter som har erbjudits tomtkän för försäljning.
- Detaljplanen för Hamre är påbörjad och beräknas färdigställas under senare delen av 2020.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Strategisk mark har förvärvat för framtida behov av mark för bostadsutveckling.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Planberedskap småhus	5	27	41	20

Planberedskap småhus

Egen mätning årligen av antal tomter för småhus.

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga är tryggt och säkert

Nämndens mål:

I Arboga är invånarna trygga

Kommentar

Att Arboga upplevs som tryggt och säkert är en viktig och långsiktig del av kommunens arbete. Kommunens uppgift är att ha ett helhetsgrepp om den upplevda tryggheten med utgångspunkt från forskning, analys och medborgardialog. I förebyggande rådet deltar kommunens olika förvaltningar samt polis för att ta ett gemensamt ansvar för trygghetsfrågor.

Tillsammans med polisen arbetar kommunen med en säkerhetsöversyn och kartlägger områden i Arboga, områdesbilder har arbetats fram som visar företagsstruktur och branschtillhörighet för handels- och industriområden. Polisen gör en kartläggning av anmälda brott och därefter inleds arbeten med näringslivet i berörda områden.

Viktiga händelser

- Konceptet "Trygg handel" drivs tillsammans med Arboga i Centrum,

polisen i Västra Mälardalen och kommunens säkerhetssamordnare där möten genomförts i syfte att beskriva vilka hot som finns och vilka befogenheter som gäller för näringsidkare. I samarbete med Arboga i Centrum har en applikation introducerats som gör det lätt att tipsa om och anmäla brott.

- Kommunen har i samarbete med polisen i Västra Mälardalen, kommunens säkerhetssamordnare och företagen på Norra Ågatan haft ett flertal träffar. Syftet är att få till ett brottsförebyggande arbete, utbyta information och att samverka.
- Samverkan med företagare i området Sätra är genomfört. Polisen i Västra Mälardalen, kommunens säkerhetssamordnare och företag har haft ett antal träffar. Trygg handel genomförd med bland annat Diners, McDonalds och Dollarstore.

Indexet för mätningen har ökat jämfört med resultaten i Medborgarundersökningen 2015 och 2017. Arboga kommuns värde är lägre jämfört med de 135 kommuner som deltog i undersökningsomgången 2019, värdet för samtliga kommuner är 57.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är delvis uppfyllt.

Framtiden

Resultatet har inte förändrats så mycket mellan åren, trenden visar svagt uppåt och kommunstyrelsens mål har delvis uppfyllts.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Upplevd trygghet	48	-	50	60

Upplevd trygghet

Trygghetsindex i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år.

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga är inkluderande och tillgängligt

Nämndens mål:

I Arboga finns inkluderande och tillgängliga miljöer

Kommentar

Arboga kommun ska vara en kommun för alla kommuninvånare och besökare. För att alla människor ska kunna ta del av och besöka verksamheter och lokaler är det viktigt att lokaler, byggnader, utemiljö, information och olika

verksamheter är tillgängliga.

I de pågående detaljplanerna beaktas frågor gällande tillgänglighet. Varje planbeskrivning har ett avsnitt där frågor som rör tillgängligheten för aktuellt område genomgås.

Enkelt avhjälpna hinder inarbetas i samtliga projekt som projekteras och eller utförs inom Arboga kommun.

Viktiga händelser

Under året har lekplatsen i Ahllöfsparken renoverats och i samband med det tillgänglighetsanpassats. Bland annat har underlag i gummi har gjutits runt lekparken vilket gör det lättare att komma fram med rullstol. En av lekstationerna som har tillgänglighetsanpassats är sandlådan som har byggts på högre höjd än tidigare.

Anpassning av antalet lekplatser når inte upp till kommunstyrelsens mål.

Framtiden

Arbetet med planering och anpassning av lekplatser fortsätter.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Anpassning av lekplatser	2	3	1	4

Anpassning av lekplatser

Egen mätning årligen av antalet kommunala lekplatser som anpassats för personer med funktionsnedsättning (totalt 23 lekplatser)

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga är ekologiskt hållbart

Nämndens mål:

Arboga kommun är en klimatsmart organisation

Kommentar

För att bli en mer klimatsmart organisation arbetar förvaltningen för ökad digitalisering med resfria möten genom Skype och pappersfria sammanträden.

Livsmedel står för en stor del av den totala klimatpåverkan. Arboga kommun arbetar för att öka andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna samt för att minska matsvinnet.

Transporter av personer och varor står för en stor del av energianvändningen. Det vanligaste transportmedlet är bilen. Arboga tillhandahåller olika typer av miljöfordon för uthyrning samt el-cyklar för lån till kommunens verksamheter.

Viktiga händelser

- Fortsatt deltagande i projektet "Fossilfritt 2030", fler elbilar har upphandlats under delåret.
- Under 2019 har kommunen gjort förnyad konkurrensutsättning och leasat in åtta bilar som är rena el-bilar.

Kommunstyrelsens mål är delvis uppfyllt.

Framtiden

Kommunstyrelseförvaltningen fortsätter erbjuda olika typer av miljöfordon för uthyrning samt el-cyklar för lån till kommunens verksamheter. Arbetet med att ställa om till en fossilfri fordonsflotta till 2030 fortsätter.

För att öka antalet som väjer att cykla till Arboga station för att där ta kollektiv transport så behövs en trygg plats att ställa sin cykel vid stationen. Exempelvis bättre belysning, kameraövervakning och cykelställ som möjliggör fastlåsning av cykelram.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Miljöbilar	38,7 %	32,5 %	38,7 %	40 %

Miljöbilar

KKiK. Andel personbilar och lätta lastbilar som uppfyller miljöbilskrav enligt förordning*. Avser bilar som enligt vägtrafikregistret är registrerade på kommunen och dess majoritetsägda bolag. Källa: Miljöfordon Sverige (MFS).

*Från 1 juli 2018 avser uppgiften klimatbonusbilar. För fordon registrerade före 1 jan 2013 används tidigare miljöbilsdefinition (SFS 2004:1364). För fordon registrerade från 1 januari 2013 används ny miljöbilsdefinition (Vägtrafikskattelagen SFS 2006:227).

Nämndens mål:

I kommunens verksamheter erbjuds hållbara måltider

Kommentar

Enligt kommunens riktlinjer främjar kostenheten en hälsosam livsstil med bra

matvanor för gästerna. Kostenheten erbjuder goda, vällagade, säkra, omväxlande och näringsriktiga måltider med minimal påverkan på miljö och klimat.

Viktiga händelser

- Utvecklar alla måltider.
- Minska klimatpåverkan vid inköp av livsmedel.
- Minska matsvinnet.
- Minska mängden rött kött- och charkprodukter.
- Välja frukt och grönsaker efter säsong.
- Välja fisk som är hållbart fiskad alternativt hållbart odlad fisk eller ekologiskt märkt fisk.
- Välja svenskt kött och kyckling.
- Öka andelen inköp av svenska livsmedel.
- Öka andelen vegetariska måltider.
- Öka andelen svekologiska (svenskt ursprung och ekologiska) och ekologiska livsmedel.

Arboga kommun har för andra året i rad nominerats till "Årets hållbara skolmatskommun" i White Guide Junior. Vid årets nominering rankades Arboga kommun som Sveriges fjärde hållbaraste skolmatskommun 2019. Juryn bakom nomineringen tittar på helheten kring hållbara måltider - allt från styrdokument, val av livsmedel, matsvinn, smak och näring till måltidsmiljö, pedagogiskt samarbete och genomförda utbildningar.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Arboga kommun fortsätter att tillaga och servera hållbara måltider.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Inköp av svenska livsmedel	63 %	66 %	66 %	69 %
 Kökssvinn	11,4 %	8,1 %	5,1 %	9 %

Inköp av svenska livsmedel

Egen mätning av andelen inköpta svenska livsmedel i förhållande till totalt inköpta livsmedel.

Kökssvinn

Egen mätning årligen av kökssvinn. Kökssvinn är matsvinn som uppkommer vid tillagning.

4.2 Inspirerande livslångt lärande

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga inspirerar till livslångt lärande

Nämndens mål:

I Arboga finns intresse för entreprenörskap bland unga

Kommentar

Ung företagsamhet (UF) ger ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap. På Vasagymnasiet är det framförallt Handelsprogrammet och Ekonomiprogrammet som har elever som genomför ett UF-år. En av anledningarna till den stora ökningen läsåret 2018/2019 var att en särskild satsning av UF på IM-programmet med språkinriktning gjordes. Men även utan den satsningen hade Vasagymnasiet en hög total ökning av antal elever jämfört med läsåret innan.

Viktiga händelser

- Samverkan mellan Näringsliv och turism, Vasagymnasiet och UF Västmanland för att öka intresset för entreprenörskap bland unga.

Kommunstyrelsens mål för år 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Läsåret 2019/2020 ser ut att bli ett nytt rekordår för hela Västmanland.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Deltagande i UF projekt	50	113	78	60

Deltagande i UF projekt

Antal elever från Vasagymnasiet som deltar i UF-projekt

Nämndens mål:

Skolmåltiden är en del i det livslånga lärandet

Kommentar

Årets tema för miljömanifestationen Earth Hour är #Connect2Earth – för att du och naturen hör ihop. Det handlar om att sätta ljuset på klimatförändringarna och den minskade biologiska mångfalden.

Varje dag mäts och kommuniceras tallrikssvinnet, den ätbara mat som kastas från gästernas tallrikar på samtliga skolor. Detta för att kunna skapa en helhetsbild av hur mycket ätbar mat som slängs från skolrestaurangerna i dagsläget. I skolrestaurangerna används griffeltavlor, tavellister och skärmar för att kommunicera och sprida information om tallrikssvinnet samt dess ekonomiska och miljömässiga påverkan. Resultatet från den omfattande svinnmätningen 2019 visade att 5,7 % av den tillagade maten slängs i form av tallrikssvinn från elevernas tallrikar.

Kommunstyrelsens mål för år 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Fortsatt arbete för att minska matsvinnet från både kök och matgästernas tallrikar.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Tallrikssvinn	5,3 %	5,7 %	5,7 %	6 %

Tallrikssvinn

Egen mätning av tallrikssvinn. Tallrikssvinn är rester av mat från matgästernas tallrikar och brickor.

4.3 Inspirerande arbete

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga har ett gott näringslivsklimat

Nämndens mål:

I Arboga finns goda förutsättningar att bedriva företag

Kommentar

Näringsliv och turism arbetar aktivt med Arbogas företagsklimat och eftersträvar att ha en nära kontakt med näringslivet. Ingen större etablering har tillkommit under året. En ny kartfunktion är framtagen gemensamt av de tre kommunerna i Västra Mälardalen som visar ledig mark och exploateringsytor. Det ska vara smidigt att etablera företag i Arboga.

Under året genomfördes 31 företagsbesök, en viktig input till kommunen om företagares behov och förutsättningar. Årets 7 Morgonsoffor är också ett utmärkt sätt för näringsliv och kommun att mötas. Genom att använda flera kanaler når vi fler och får ut behövlig information. Många företag i regionen har problem med att hitta kompetent personal och genom att samla in information om behoven kan kommunen utveckla yrkesprogram, matcha behov med arbetssökande i samarbete med Arbetsförmedlingen, bistå med ett tydligare platsvarumärke för att få personal att flytta hit. Kommun har tillsammans med ViS, HR-nätverket i kommunerna i Västra Mälardalen har arbetat fram en storytellingplattform.

Tillsammans med Arboga i Centrum har det vid ett flertal tillfällen anordnat inspirationsfrukostar. Det är seminarier för att kompetensstärka handel och besöksnäring inom olika områden. Vid varje frukost har föreläsningarna filmats och finns tillgänglig på webben för dem som inte kan närvara.

Viktiga händelser

- Inspirationsfrukostar
- Nyföretagarcentrum
- Yrkesråd
- Storytelling

Under året har fyra Inspirationsfrukostar genomförts, med tema:

- Affärsutveckling
- Digital kommunikation
- Digitala kommunikations kanaler
- Hemsidor, pinterest och vikten av att ha en handlingsplan

Planberedskap för industri och handel

Cirka 20,5 ha byggklar mark finns för näringslivsetableringar, 47 ha behöver mer infrastruktur (byggklar inom 2 år från intresseanmälan/ investeringsbeslut). Mark som är planlagd för verksamheter men kräver mer utredning omfattar 12 ha.

Västra Mälardalskartan, utvisande mark för verksamheter/industri, har tagits i drift under året.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är uppfyllt.

Framtiden

Fördjupat arbete med företagen på Sätra samt Ekbacken. Upprepa Trygg handel med fler butiker och företag i centrum. Ta ett samlat grepp tillsammans med SYO, skolor och företag för att göra ungdomar medvetna om det lokala näringslivet. Arbeta vidare med utbildningsseminarier för handel och

besöksnäring. Bli bättre på att kommunicera Arboga kommuns värde som en attraktiv plats att bo på. Arbeta vidare med planberedskap och skapa paketlösningar för kommunens erbjudande till företag som vill köpa mark för etablering.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Aktiva företag	82,2	83,4	86,4	80
 Planberedskap industri och handel	80	80	80	80

Aktiva företag

Antalet aktiva företag per tusen invånare ska ligga högre än genomsnittet för Västmanlands län (exklusive Västerås stad). UC:s statistik 31 januari efterföljande år, årligen.

Antal företag med F-skatt ökar stadigt i kommunen, vid halvårets avstämning fanns 1205 företag varav 517 är aktiebolag. Antalet aktiva företag per tusen invånare i Arboga är 85.33 och för länet i övrigt exklusive Västerås ligger nivån på 75.21. Jämfört med grannkommunerna i Västra Mälardalen ligger Arboga bra till, Kungsör 77.01 och Köping 74.06.

Planberedskap industri och handel

Egen mätning årligen av antal kvm mark för industri- och handelsverksamhet, tillgänglig för byggnation inom 8 månader efter beslut om genomförande och finansiering.

Kommunfullmäktiges mål:

I Arboga finns goda möjligheter till arbete

Nämndens mål:

I Arboga finns goda pendlingsmöjligheter

Kommentar

En bra och utökad kollektivtrafik är viktigt för kompetensförsörjningen i Arboga kommun och för att näringslivet i kommunen ska fortsätta att utvecklas

Viktiga händelser

- Arboga kommun deltar i samverkansmöten med den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland.
- De senaste årens trend för Arboga med ett ökat resandet med

kollektivtrafik har nu planat ut och minskar något.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är delvist uppfyllt.

Framtid

Den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland har med anledning av besparingar beslutat att lägga ned den regionala linjen 552 mellan Kungsör, Arboga och Götlunda från sommaren 2020. Nedläggningen motiveras även av lågt antal resande på linjen. Planering pågår för viss lokal kollektivtrafik mellan Arboga och Götlunda. Samtidigt görs en översyn och viss neddragning av övrig lokal kollektivtrafik.

För att öka antalet som väjer att cykla till Arboga station för att där ta kollektiv transport så behövs en trygg plats att ställa sin cykel vid stationen. Exempelvis bättre belysning, kameraövervakning och cykelställ som möjliggör fastlåsning av cykelram.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Resor med buss	130 876	136 950	125 463	138 000

Resor med buss

Antal viseringar (resor) på busslinje 2; Teknikparken, 551; Arboga-Köping, 552; Arboga-Kungsör, regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västerås, årligen.

4.4 Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga kommun ger ett gott bemötande och god service

Nämndens mål:

Arboga kommun är en kommunikativ organisation

Kommentar

Medborgarnas upplevelser av att kommunen ger ett gott bemötande och tillgänglighet mäts i Medborgarundersökningen som genomförs vart annat år. Utfallet från undersökningen 2019 visar att Arboga har ett betygsindex som motsvarar snittet i riket för samtliga kommuner i undersökningsomgången 2019. Kvinnorna var med nöjda med bemötande och tillgänglighet än männen.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar aktivt med att uppfylla de fastställda servicelöftena. Ett servicelöfte innebär att kommunens innevånare garanteras

en viss service på beskrivna tjänster som kommunen levererar.

Värde av uppfattad servicegrad för bemötande hämtas från Servicemätningen som inte genomfördes under 2019.

Viktiga händelser

- Implementeringen av värdegrunden PUMI pågår.
- Under året har kommunen förstärkt informations- och kommunikationsenheten med en ny medarbetare med inriktning mot extern webb, bild och sociala medier.
- Förvaltningen fortsätter att arbeta utifrån servicelöften vilket innebär att vi bland annat uttrycker oss i klarspråk, svarar på brev inom fem arbetsdagar samt e-post, telefon och sociala medier inom två arbetsdagar.

Framtid

Kommunstyrelseförvaltningen arbetar vidare med implementeringen av värdegrunden PUMI, resultaten från tidigare serviceundersökningar och uppföljning av servicelöften med ett tydligt fokus på bemötande, service och effektivitet för att uppfylla kommunens mål.

Utveckla medborgardialoger

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
■ Bemötande	100 %	75 %		100 %
● E-tjänster på arboga.se	13	16	22	18
● Nöjd Kund Index	69	75	77	70

Bemötande

Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen? KKiK (Servicemätningen) årligen.

E-tjänster på arboga.se

Antal e-tjänster (tjänster som går att genomföra fullt ut) på arboga.se, egen mätning, årligen, se vidare under e-tjänster och kontrollera att samtliga tjänster är aktuella och fungerar. Har det tillkommit några nya tjänster sedan sidan uppdaterades senast?

Nöjd Kund Index

Nöjd Kund Index, Insikten SKR, vartannat år. KKiK, "Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?" Indextal i förhållande till 100 möjliga.

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndens mål:

Cheferna har ett gott ledarskap

Kommentar

Medarbetarnas samlade betyg av kommunstyrelseförvaltningen som arbetsgivare mäts i medarbetarenkäten genom index för hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet för förvaltningens index inom ledarskap var 83. Förvaltningens index har förbättrats sedan mätningen 2015 och 2017. Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. Kommunen arbetar aktivt för att främja medarbetarnas hälsa.

Viktiga händelser

- Ledarskapsfrågor och gemensam utveckling av personalfrågor tas upp i förvaltningens ledningsgrupp.
- HR-avdelningen har arbetat fram chef- ledarstrategi, strategin ska sedan omsättas i utbildnings- och utvecklingsplaner som tagits fram.
- Temat likabehandling vid Chefsforum i november.
- Redovisning av svaren på medarbetarenkäterna.
- Implementeringen av värdegrunden PUMI fortsätter.

Kommunstyrelsens mål för 2019 är uppfyllt.

Framtiden

- Fortsätta arbetet med chef- och ledarstrategin.
- Handlingsplaner för medarbetarenkäterna ska upprättas
- Arbetssättet med reflekterande mentorskap kommer att vara en återkommande punkt vid Chefsforum.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap	78		83	78

Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap

Hållbart medarbetarengagemang HME, förvaltningens resultat inom ledarskap, vartannat år, medarbetarenkäten.

Nämndens mål:

Kommunstyrelseförvaltningen är en attraktiv arbetsplats

Kommentar

Medarbetarnas samlade betyg av kommunstyrelseförvaltningen som arbetsgivare mäts i medarbetarenkäten genom index för hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet för förvaltningens index inom medarbetarengagemang var 81 vilket ska jämföras med kommunens totalindex som var 82. Förvaltningens index har förbättrats sedan den senaste mätningarna som genomfördes 2015 och 2017. Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. Kommunen arbetar aktivt för att främja medarbetarnas hälsa.

Viktiga händelser

- Varje enhet har en friskvårdsinspiratör vars uppdrag är att uppmuntra till hälsofrämjande aktiviteter bland medarbetarna
- Alla medarbetare har möjlighet att välja mellan att använda friskvårdstid eller att använda ett friskvårdsbidrag på 1500 kronor per år
- Gemensamma aktiviteter på förvaltningen, föreläsning om arbetsglädje, gemensamma fikaträffar och genomgång av medarbetarenkäten

Kommunstyrelsens mål är uppfyllda för 2019

Framtid

- Fortsätta utveckla ett hållbart medarbetarengagemang genom bra strukturer för arbetsplatsträffar, medarbetar- och lönesamtal
- Arbeta vidare med rehabiliteringsåtgärder för att motverka långa sjukskrivningsperioder
- Uppmuntra till hälsofrämjande aktiviteter för chefer och medarbetare

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Frisknärvaro	54 %	42 %	44 %	42 %
 Totalt hållbart medarbetarengagemang	75		81	75

Frisknärvaro

Andel medarbetare på kommunstyrelseförvaltningen som har 0-5 sjukdagar under året, egen mätning, årligen.

Totalt hållbart medarbetarengagemang

Hållbart medarbetarengagemang HME, förvaltningens totala resultat, vartannat år, medarbetarenkäten.

Kommunfullmäktiges mål:

Arboga kommun har god ekonomisk hushållning

Nämndens mål:

Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv.

Kommentar

God ekonomisk hushållning innebär dels att räkenskaperna går ihop på ett ansvarsfullt sätt men också att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Kommunstyrelsens målsättning är att förvaltningens ekonomi är i balans, avvikelsen får högst uppgå till 1,0 procent. Mätning görs i samband med bokslutet varje år.

Avvikelsen jämfört med budget uppgår år 2019 till 12,3 miljoner kronor vilket motsvarar en avvikelse på 10,2 procent. Överskottet fördelas mellan teknisk verksamhet med 9,5 miljoner kronor och övrig verksamhet inom förvaltningen med 2,8 miljoner kronor. Avseende den tekniska verksamheten så beror överskottet på i huvudsak av reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar samt av exploateringsvinster. Vidare består överskottet av bland annat på lägre kostnader för bostadsanpassningsbidrag och vakanta tjänster.

Viktiga händelser

- En fortsatt implementering av nytt ekonomisystem
- Framtagande av resursfördelningsmodell för införande från och med 2020 års budget. Modellen avser fördelning från kommunfullmäktige till nämnderna och styrelsen.

Framtid

Under år 2020 ska ekonomiprocesserna i kommunens två nya bolag säkerställas. Vidare ska en finanspolicy för kommunen och dess majoritetsägda bolag tas fram och beslutas i kommunfullmäktige.

Resursfördelningsmodellen som infördes under 2019 för att fördela medel från fullmäktige till nämnderna ska utvärderas och eventuell justeras. Det finns även behov av se över resursfördelningen inom respektive nämnd till verksamheterna.

Det kan också bli aktuellt att se över kommunens finansiella mål med bäring på God ekonomisk hushållning.

Mätningar	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Målvärde 2019
 Budget i balans	1,9 %	7,2 %	10,2 %	1 %

Budget i balans

Kommunstyrelseförvaltningens ekonomi är i balans, avvikelsen får högst uppgå till 1,0 %, egen mätning i samband med bokslutet, varje år.

5 Intern kontroll

Kommunstyrelseförvaltningen har under året arbetat med intern kontroll enligt Internkontrollplan 2019 som antagits av kommunstyrelsen

Följande sex områden har kontrollerats:

- Inköp
- Arvoden
- Offentlighetsprincipen posthantering och registrering
- Delegering
- Livsmedelslagen
- GDPR

Den interna kontrollplanen för år 2019 har följts, samtliga kontroller har återrapporterats och inga större avvikelser har konstaterats.

Under 2019 har politiken aktivt deltagit i förarbetet och framtagandet av internkontrollplan för 2020.

Uppföljningen av kommunstyrelsens internkontrollplan för år 2019 redovisas som ett separat ärende till kommunstyrelsen.

6 Barnkonsekvensbeskrivning

Under året har en kommunövergripande arbetsgrupp skapats med uppdraget att ta fram en gemensam riktlinje för arbetet med barnkonventionen i Arboga kommun. Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020 vilket innebär att barns rättigheter stärks när det gäller de rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. Kommunerna har ett stort ansvar för att se till att barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda. I Arboga har förberedelse inför att barnkonventionen blir lag pågått i respektive förvaltning samt på en kommunövergripande nivå med en representant från respektive förvaltning. Riktlinjen planeras antas under första delen av 2020 och implementering för politiker, chefer och medarbetare kommer att starta under 2020.

7 Årets resultat och investeringar

Under processen med organisationsförändring av den tekniska verksamheten behålls separata ekonomiredovisningar för kommunstyrelsens ordinarie verksamhet och teknisk verksamhet.

Drift

Kommunstyrelsens ordinarie verksamhet gjorde ett överskott mot budget på 2,8 mkr. Överskottet beror till stor del av vakanta tjänster 0,8 mkr, kollektivtrafik 0,4 mkr, företagshälsovård 0,5 mkr, bostadsanpassningsbidrag 0,9 mkr. Den tekniska verksamheten inom Kommunstyrelseförvaltningen gjorde ett överskott mot budget på 9,5 mkr varav 9,1 mkr avser resultat av försäljningar exploateringsstomter samt reavinst vid försäljning av mark.

VA

Verksamheten Vatten och Avlopps resultat har i resultaträkningen en nettokostnad 0, då resultatet bokas som en fordran eller skuld till taxekollektivet. Resultatet under 2019 var ett underskott på 3,4 miljoner kronor vilket innebär att skulden minskade till 7,7 miljoner kronor.

Investeringar

Investeringar har gjorts under året med 0,8 mkr för kommunstyrelseförvaltningens ordinarie verksamhet mot budget 2,6 mkr och avser ombyggnation av växeln i Rådhuset. Investeringar i teknisk verksamhet har gjorts för 73,1 mkr mot budget 114,4 mkr där de största investeringarna avser Stabilitet Herrgårdsbron 27,1 mkr, Infrastruktur kring Marknaden 3,8 mkr, VA 18,3 mkr, exploateringar Södra Brattberget 8,5 mkr samt Västermovägen 2,6 mkr, beläggningsunderhåll 6 mkr.

8 Sammanfattade uppgifter om ekonomi

Ekonomi	Bokslut	Bokslut
(belopp i tkr)	2018*	2019*
Verksamhetens intäkter	137 774	147 303
Verksamhetens kostnader	244 367	255 175
Nettokostnad	106 593	107 872
Budget	116 660	120 175
Årets resultat	10 067	12 303
-varav resultat KS	5 001	2 822
-varav resultat teknisk vht	5 066	9 481
Varav jämförelsestörande poster	4 416	9 127
Bruttoinvesteringar	39 652	80 446
-varav investering KS	0	7 342
-varav investering teknisk vht	39 652	73 104
Nettokostnader		
Kommunfullmäktige	2 084	1 948
Valnämnd	213	113
Revision	677	812
Kommunstyrelse	3 361	4 284
Kommunkansli	7 883	7 947
Utvecklingscentrum	6 159	6 379
Personalkontor	6 982	8 218
Information och IT	37	39
Ekonomikontor	28 399	28 599
Överförmyndare	1 796	1 621
Kommunchef	6 446	7 124
Teknisk verksamhet KS	42 556	40 939
-varav projekt- och trafikavdelningen	16 213	19 260
-varav driftavdelningen	20 137	20 538
-varav övrig teknisk verksamhet	6 206	1 141
Summa nettokostnader	106 593	107 872
*2018 och 2019 siffror är inklusive teknisk verksamhet i KS		

9 Framtiden

Framtidens Arboga

Enligt befolkningsprognosen kommer Arbogas befolkning fortsätta att öka. Samtidigt sker en demografisk förändring, befolkningen i Sverige utgörs i allt högre grad av äldre. Förändringen i Arboga går fortare än riket i övrigt. Totalt sett kommer det bli ett större antal äldre människor än tidigare som kan komma att behöva samhälleliga insatser. En åldrande befolkningsstruktur ställer krav på bostadsbyggande och utveckling av befintligt bostadsbestånd. Samtidigt är unga familjer en viktig målgrupp för tillväxt och för en fortsatt positiv befolkningsutveckling de kommande åren är det viktigt att Arboga upplevs som en attraktiv och positiv kommun att bo i och att bostadsbyggandet ökar.

Befolkningsökningen och den demografiska förändringen ställer stora krav på kommunen med fler bostäder och ökad kommunal service. När resurserna är begränsade ställs ökade krav på långsiktighet och prioritering. Kommunstyrelsens arbete med översikts- och boendeplanering, befolkningsprognoser och lokalförsörjningsplanering blir viktiga redskap för de utmaningar som befolkningsförändringar ger.

För att möjliggöra för Arbogas tillväxt och framtida behov av bostäder och verksamhetsanpassade lokaler för kommunens verksamheter är det viktigt att kommunen avsätter resurser för strategiska markförvärv. Kommunen behöver även tillgång till markområden i strategiska och intressanta lägen för att kunna möta etableringsförfrågningar och kommande behov av exploateringar. Nya områden skapar behov gällande planering av skötselytor samt drift och underhåll av gator, gång- och cykelvägar, parkeringar, torg, parker, och skogsområden. I samband med utbyggnad av nya områden bör lösningar för dricksvattenförsörjning och avlopp utredas.

Behov av nya och förändringar av lokaler utifrån kommunstyrelseförvaltningens verksamheter har inarbetats i den strategiska lokalförsörjningsplanen.

Besöksnäringen i Arboga blir allt viktigare och Arboga som besöksmål behöver vara attraktivt året runt. Förbättringar i stadsmiljön och en levande stadskärna är viktiga delar som bidrar till Arbogas unika miljö och lockar besökare.

I den nationella livsmedelsstrategin med sikte mot år 2030 finns bland annat uppdrag om svinnreducerande åtgärder för att minska matsvinnet i hela livsmedelskedjan från producent till konsument. Ett annat uppdrag är att nå 60 % ekologiskt i inköp av livsmedel till år 2030. Med nuvarande prisläge kan det innebära ökade kostnader för råvaror. Ett ökat antal barn, unga samt äldre i kommunen ökar trycket på produktion och leverans av måltider till förskolor,

skolor och till socialnämndens verksamheter.

Arboga deltar i fortsättningen av projektet "Fossilfria och effektiva kommunala transporter". Syftet är att rusta de offentliga organisationerna att möta 2030-målet om en fossil oberoende fordonsflotta samt påskynda och stötta näringslivets omställning.

Kommunens arbete för ett bättre företagsklimat är betydelsefullt för ett växande näringsliv i kommunen. Tydliga processer, ett gott bemötande och en snabb hantering är viktiga utmaningar för att Arboga kommun ska vara en attraktiv plats för befintliga företag såväl som nya etableringar. En fortsatt strategi för kommunen kommer att vara att skapa fler naturliga mötesplatser mellan kommun och företag. Förbättrad kommunikation och regelbundna företagsbesök bidrar till att behålla och utveckla ett positivt näringslivsklimat i Arboga.

Konkurrensen om arbetskraften är stor och det blir än viktigare att arbeta med arbetsgivarvarumärket för att attrahera och behålla medarbetare. Det råder brist på ett flertal yrkesgrupper bland annat inom vård- och omsorg vilket leder till att personalförsörjningen med kompetenta och engagerade medarbetare blir en utmaning.

Ekonomi

Arboga liksom de flesta andra kommuner befinner sig i en ansträngd ekonomisk situation samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Detta ställer krav på effektiviseringar, omprioriteringar och nya finansieringsalternativ. Det gäller också strategier för finansiering av investeringarna.

I och med bolagiseringen av en stor del av den tekniska verksamheten behöver ytterligare fokus ske på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan. Under år 2020 ska ekonomiprocesserna i kommunens två nya bolag säkerställas. Vidare ska en finanspolicy för kommunen och dess majoritetsägda bolag tas fram och beslutas i kommunfullmäktige.

Resursfördelningsmodellen som infördes under 2019 för att fördela medel från fullmäktige till nämnderna ska utvärderas och eventuell justeras. Det finns även behov av se över resursfördelningen inom respektive nämnd till verksamheterna.

Det kan också bli aktuellt att se över kommunens finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning.

Fördjupad samverkan i Västra Mälardalen

Kommunstyrelseförvaltningen bidrar till fortsatt samverkan med Köping och

Kungsörs kommuner för att möta framtidens utmaningar för kompetens och arbetsmarknadsåtgärder, kartläggning av IT-system, översyn av VMKF. I samverkan ingår den gemensamma Näringslivsstrategin genom projektet "Förenkla helt enkelt" som genomförs i samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och det lokala näringslivet. Syftet med projektet är att förenkla och förbättra kontakterna mellan företagare och kommunerna.